

MEDDELELSE

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr. 4.

Oktober 1922.

20de aargang.

Redigert av Det Norske Myrselskaps sekretær, torvingeniør J. G. Thaulow.

REPRÆSENTANTMØTE

MØTE i Det Norske Myrselskaps repræsentantskap holdes tirsdag 21. november kl. 1 middag i Kristiania Haandverks- og Industriforings gruppeværelse nr. 2 til behandling av:

Det Norske Myrselskaps budget for 1923.

Kl. 6 em. er der møte i Det Kgl. Selskap for Norges Vel i Landbruksalen, Bøndernes Hus, med foredrag av kaptein O. R. Sandberg om: Kultivering av myr til beite i sæterregionen, hvortil medlemmer av myrselskapets repræsentantskap og styre er inddadt.

DET NORSKE MYRSELSKAPS PAAREGNEDE BUDGET FOR KALENDERAARET 1923

Utgifter:

1. Lønninger	Kr. 23 800
2. Reiseutgifter	» 5 000
3. Avholdelse av møter	» 600
4. Tidsskriftet »Meddelelserne	» 5 500
5. Bibliotek og tryksaker	» 500
6. Kontorutgifter	» 2 500
7. Revision	» 500
8. Forsøksstationen i myrdyrkning paa Mæresmyren og spredte forsøk omkring i landet:	
Anlæg	kr. 18 000
Drift	» 22 000
	————— » 40 000
9. Forsøksanstalten i torvbruk og torvskolen i Vaaler i Solør:	
Anlæg	kr. 8 000
Drift	» 59 000
	————— » 67 000
10. Andre og tilfældige utgifter	» 4 600
	—————
	Tilsammen kr. 150 000

Indtægter.

	Kr.	
1. Medlemmernes aarspenger	3 500	
2. Private bidrag.	» 4 500	
3. Renter av legater og bankindskud	» 2 000	
4. Indtægter av »Meddelelserne« og salg af tryksaker	» 2 000	
5. Salg av produkter fra forsøksstationen paa Mæresmyren	» 8 000	
6. Salg af brændtorv og torvstrø fra forsøksanstalten i torvbruk	» 36 000	
7. Distriktsbidrag og andre bidrag til forsøksstationen paa Mæresmyren	» 1 000	
8. Distriktsbidrag til forsøksanstalten i torvbruk og torvskolen	» 3 000	
		Sum kr. 60 000
9. Statsbidrag	» 90 000	
		Tilsammen kr. 150 000

Hertil kan bemerkes:

Utgifter.

1. Lønninger.

Heri er indbefattet lønninger saavel til hovedkontorets som forsøksstationens tjenestemænd. Derimot ikke løn til torvmesteren ved forsøksanstalten og torvskolen, idet denne løn indgaar i administrationsutgifterne for samme. Forsaavidt Stortinget bevilger dyrtidstillæg for statens tjenestemænd, forutsættes, at myrselskapet faar utbetalt gjennem departementet et tilsvarende dyrtidstillæg for myrselskapets tjenestemænd, i likhet med for indeværende budgettermin bestemt.

Lønningerne omfatter: Sekretæren, grundløn kr. 9 000, myrkonsulenten, grundløn kr. 7 500, som med fradrag av kr. 1 000 for frit hus og have utgjør kr. 6 500. Myrassistenten, grundløn kr. 5 000, kontorassistenten, grundløn kr. 3 300, tilsammen kr. 23 800.

Av sekretærens, myrkonsulentens og myrassistentens grundløn fratækkes 10 % som indskud i Statens Pensionskasse.

2. Reiseutgifter. Heri er ogsaa indbefattet eventuelle studiereiser i utlandet og medregnet for sekretæren kr. 2 500 og for myrkonsulenten og myrassistenten kr. 2 500. Forrige aar var for sekretæren opført kr. 3 000 saa at beløpet er formindsket med kr. 500.

3. Avholdelse av møter. Uforandret som forrige aar.

4. Tidsskriftet »Meddelelserne«. Formindsket med kr. 500 paa grund av, at trykningsomkostningerne er nedsat.

5. Bibliotek og tryksaker. Uforandret som forrige aar.

6. Kontorutgifter. Formindsket med kr. 500 paa grund av, at brændselsutgifter til opvarmning saavel som kontorrevisita m. m. nu er blit billigere.

7. Revision. Formindsket med kr. 300 paa grund av, at regnskaperne nu er enklere og derved lettere at revidere. Tidligere har revisoren ogsaa foretaget en reise til Våler i Solør, for at revidere der-værende regnskaper, men dette ansees ikke længere nødvendig.

8. Forsøksstationen i myrdyrkning paa Mæresmyren og spredte forsøk omkring i landet. Herom henvises til særskilt bilag nr. 3.

9. Forsøksanstalten i torvbruk og torvskolen i Våler i Solør. Herom henvises til særskilt bilag nr. 4.

10. Andre og tilfældige utgifter. Summen er avrundet og heri er indbefattet eventuelle kurser i myrdyrkning og torvbruk, analyser, torvindustristatistik og forøvrig uforutsette utgifter.

Indtægter.

1. Medlemmernes aarspenge. Tidligere var heri ogsaa indbefattet private bidrag, som nu er utskilt som en særskilt post. Beløpet kr. 3 500 er overensstemmende med hvad man indeværende aar venter at erholde, naar der ogsaa paa grund av nedgangstiden tas hensyn til avgang af medlemmer.

2. Private bidrag. Ny post anslaaes til kr. 4 500. Post 1 og 2 er tilsammen kr. 8 000 som forrige aar opført.

3. Renter av legater og bankindskud. Uforandret som forrige aar.

4. Indtægter av »Meddelelserne« og salg av tryksaker. Uforandret som forrige aar.

5. Salg av produkter fra forsøksstationen paa Mæresmyren. Uforandret som forrige aar.

6. Salg av brændtorv og torvstrø fra forsøksanstalten i torvbruk i Våler i Solør. I kalenderaaret 1921 var disse indtægter tilsammen kr. 68 827,29 iberegnet utestaaende fordringer, men ikke medregnet værdien av beholdningerne. For iaar er paaregnet kr. 60 000, men paa grund af sterkt synkende priser og indskrænket marked for torv tør man for næste aar ikke paaregne mer end kr. 36 000.

7. Distriktsbidrag og andre bidrag til forsøksstationen paa Mæresmyren. Nedsat med kr. 500 da flere distriktsbidrag i de sidste aar ikke er indkommet.

8. Distriktsbidrag til forsøksanstalten i torvbruk og torvskolen. Nedsat med kr. 1 500 da enkelte distriktsbidrag, som var bevilget paa 5 aar, nu er utløpet.

9. Statsbidrag.

Der søkes om et statsbidrag stort kr. 90 000, altsaa det samme beløp som av departementet opført for indeværende budgettermin, men kr. 10 000 mer end av Stortinget bevilget.

Under henvisning til driftsutgiftspost 7 paa det paaregnede budget for forsøksanstalten i torvbruk og torvskolen er der opført kr. 10 000

til amortisation av torvlaanene fra aarene 1918 og 1919. Saalænge den nuværende nedgangsperiode vedvarer, blir det meget vanskelig at faa saa stort nettoutbytte av torvdriften ved forsøksanstalten i torvbruk, at man derved skulle bli istand til at kunne avbetale paa de gamle torvlaan. Ved en ordning som her foreslaat, altsaa at der av Stortinget bevilges aarlige bidrag til amortisation av laanene, og at altsaa disse beløp efterhaanden indbetales til Torvlaanefondet, skulle man fr. eks. faa avbetaalt driftslaanene for aarene 1918 og 1919 paa tilsammen kr. 40 000 i løpet av 4 aar og anlægslaanet paa kr. 100 000 i løpet av de efterfølgende 10 aar.

Hittil har myrselskapet betalt alle renter av torvlaanene og det er forutsætningen at dette fremdeles blir tilfældet.

Bifaldes denne ordning blir de opførte kr. 10 000 at betragte som et beløp der gaar ut av og ind i statskassen, saa at det statsbidrag myrselskapet faar til sin virksomhet blir ikke kr 90 000 men derimot kr. 80 000, eller det samme som av Stortinget bevilget for indeværende budgettermin.

Som det fremgaaer av de paaregnede budgetter vil dette statsbidrag være meget ønskelig for at myrselskapets mest betydningsfulde virksomhetsomraader nemlig forsøksvirksomheten saavel for myrdyrkningens som for torvbrukets fremme kan fortsættes uten større indskrænkninger end nødvendig.

PAAREGNET BUDGET FOR DET NORSKE MYRSEL-SKAPS FORSØKSSTATION I MYRDYRKNING PAA MÆRESMYREN OG SPREDTE FORSØKSFELTER OMKRING I LANDET FOR AARET 1923.

A n l æ g.

1. Nyanskaffelser	Kr.	2 500
2. Nydyrkning	"	2 000
3. Indkjøp av besetning	Kr.	2400
Ingjerding av beitefelter	"	800
		» 3 200
4. Indkjøp av bøker, samt tidsskriftskontingent og indbinding av bøker.	"	300
5. Bygning av ny laave	"	10 000
	Tilsammen kr.	18 000

Drift.

1. Driftsutgifter, analyser m. v.	Kr. 20 000
2. Spredte felter og demostrationsfelter	» 2 000
	Tilsammen kr. 22 000

Hertil kan bemerkes:

A n l æ g.

1. Nyanskaffelser er opsat med kr. 2 500.

Da der sandsynligvis nu ihost blir elektrisk kraft at faa fra Nord-Trøndelag fylkes elektricitetsverk, bør der til aars indkjøpes en elektrisk motor til drift av maskiner og av den amerikanske høyavlæsser.

Det er tanken at faa indkjøpt en 7,5 HK. motor, og denne vil med kabel og indstalering komme paa kr. 1 200. Videre er det meningen at taa indkjøpt en termograf og 2 ildslukningsapparater. Det ene ildslukningsapparat stationeres nede paa Forsøkstationen, det andre i bestyrerboligen. Vor gamle slaamaskin begynder nu at bli betydelig slitt saa indkjøp av en ny blir nødvendig. Det opførte beløp skulde strække til for disse indkjøp.

2. Nydyrkningen er opført med kr. 2 000, et beløp som er nødvendig da vi har mye udyrket jord, samt for at skaffe vore faste arbeidsfolk arbeide mellom onnene.

3. Som helt ny post er opført indkjøp av besetning. Dette er nødvendig baade for at faa sat igang beiteforsok paa myr, men ogsaa for at faa foret op endel av vor avling. Høiavsetningen kan i enkelte aar være temmelig usikker og derfor vilde det være bra om man kunde fore op endel. Det er ogsaa endel formidler som vi ikke faar utnyttet uten besetning, dette gjelder i særlig grad næperne som nu dyrkes i liten utstrækning, fordi vi vanskelig kan faa den solgt.

For beiteforsøkenes vedkommende maa beiterne inndeles i flere avdelinger det blir da nødvendig at indkjøpe gjerde for disse. Der trænges ialt ca. 1 200 m gjerde.

Det er meningen at indkjøpe 6 dyr til at begynde med. Hvorvidt der skal indkjøpes okser eller melkekjør vil styret senere ta bestemelse om. I fjøset er rum for 10 dyr, men resten faar tillægges litt etterhvert.

4. Til indkjøp av fagliteratur, tidsskrifter m. v. er opført kr. 300. Dette er nødvendig, da der i de senere aar ikke er indkjøpt nogen fagliteratur. En hel del tidsskrifter m. v. er ikke indbundet paa grund av de dyre indbindingspriser, i kriseaarene.

5. Til bygning av ny laave er opført kr. 10 000. Beløpet til bygning av laave iaar blev jo strøket, og grunden til at der nu opføres et likestort beløp til denne bygning er, at overslagssummen kom paa ca. 13 000 ifjor. Plan og overslag er utarbeidet av landbruksin-

geniør Th. Uhlen, Trondhjem. Nødvendigheten av denne bygning er fremholdt forrige aar.

D r i f t .

1. Driftsutgifterne er nedsat med kr. 3 000 fra iaar. Nedgangen kommer av at arbeidspriserne er lavere samt at kunstgjødselen nu vil bli noget billigere. Men da man faar et noget større areal end indeværende aar trænges dette beløp.

2. Spredte felter og demonstrationsfelter er opført med kr. 2 000. Dette beløp antas at skulle strække til baade for de gamle spredte felter og for drift av de nye demonstrationsfelter.

PAAREGNET BUDGET FOR DET NORSKE MYRSEL-SKAPS FORSØKSANSTALT I TORVBRUK OG TORVSKOLE I VAALER I SOLØR FOR AARET 1923.

A n l æ g .

1. Brændtorvanlæg	Kr. 4 000
2. Torvstrøanlæg	» 2 000
3. Forskjellige uforutsete anlægsutgifter	» 2 000

Tilsammen Kr. 8 000

D r i f t .

1. Administration, assurance m. m.	Kr. 8 000
2. Elevernes kosthold, undervisning, studiereiser og øvrige utgifter	» 5 000
3. Forsøksdrift for fremstilling av billig brændtorv	» 8 000
4. Torvstrødrift	» 18 000
5. Jordbruk og hestehold	» 1 500
6. Avgifter av myren og fastmarken	» 2 000
7. Renter og amortisation av torvlaan	» 14 000
8. Andre og uforutsete utgifter	» 2 500

Tilsammen Kr. 59 000

Hertil kan bemerkes:

A n l æ g s u t g i f t e r .

1. Brændtorvanlæg.

For at kunne bli istand til at foreta forsøk med fremstilling av billig brændtorv, blev der iaar bl. a. anskaffet en automatisk torvgrave-

maskin, som pr. 1 mai skal betales i 5 aarlige terminer a svenske kr. 2 680, som med valutaen pr. 1 mai iaa utgjorde norske kr. 3 705,10 og opføres hertil kr. 4000. Forørig skulle yderligere utgifter til brændtorvanlægget ikke være nødvendig næste aar.

2. Torvstrøanlæg.

Erfaring viser at skal man ogsaa i regnsomre bli i stand til at faa indbjerget tør strøtorv, maa man ha tilstrækkelig mange huser og stakkelemmer saa at strøtorven kan indbjerges inden utgangen av juni maaned. Man har hittil bygget huser for omkr. 6 000 baller torvstrø, hvortil kommer stakkelemmer for omkr. 1 000 baller, mens aarsproduktionen eventuelt kan økes til 12 000 baller. Det vil derfor bli meget ønskelig at kunne bygge nogen nye torvhuser og anskaffe fler stakkelemmer hvert aar indtil videre. Av andre anlægsutgifter, som kan være paakrævet, er mer transportmateriel til faste spor utover myren, men selv om driftsutgifterne herved kan bli noget formindsket, faar man fremdeles som hittil greie sig med transportable sporbaner indtil tiderne blir bedre. Dertil kommer, at en del av transportmateriellet paa brændtorvanlægget nu blir ledig og kan overflyttes til torvstrøanlægget. Det vil ogsaa være heldig, at nu male torvstrøfabrikken, for at kunne beskytte bygningen mot veir og vind, men man bør antagelig kunne vente *hermed* endnu et aar. Til torvstrøanlægget opføres kr. 2 000 mot forrige aar kr. 5 000.

3. Forskjellige uforutsette anlægsutgifter.

For driftsmaskineriets vedkommende kan det være mulig at der maa anskaffes noget mer elektrisk ledningsmateriel, idet den nordligste del av svagstrømsledningen paa brændtorvmyren ikke er helt komplet, fordi en del av det tidligere materiel er overflyttet til torvstrøfabrikkens kraftledning.

For at torvgasverket skal kunne utnyttes med fordel burde dette, som nævnt forrige aar, indbygges i et ildsikkert og frostfrit hus, men da dette vil koste *nogen* tusen kr., faar dette utstaa til bedre tider og som oprindelig planlagt faar torvgasverket fremdeles kun benyttes i den varme aarstid.

Det vilde nu være i høi grad ønskelig om det kunde gaa an at bygge en bolig for torvmesteren. Hittil har torvmesteren hat fri bolig i elevbarakken i sommermaanederne og har da selv betalt sin kost. I vintermaanederne har torvmesteren enten boet paa skyssstationen, som liggér 2,5 km fra torvskolen eller han har indlogert sig paa en gaard i nærheten av myren. Av hensyn til torvstøsalget ut over høsten og vinteren er det heldig at, torvmesteren bor i umiddelbar nærhet av myren og da det der ikke er saa let at faa logi bør der bygges en særskilt torvmesterbolig. En saadan paa omkr. 80 m². grundflate vil fuldt færdig antagelig komme til at koste omkr. kr. 15 000, men myrselskapets styre finder ikke under de nuværende forhold at kunne opføre dette beløp paa budgettet.

I elevbarakken vil det, som nævnt forrige aar, være heldig, at faa indlagt elektrisk belysning. Desuden er det mulig, at der saavel vedrørende elevbarakken som de øvrige bygninger kan melde sig behov for enkelte mindre nyanskaffelser, likesom der til brændtorvanlægget og torvstrøanlægget kan behøves mere end som ovenfor anført. Til uforudsete utgifter er der paaregnet kr. 2 000 eller det samme beløp som for indeværende aar.

Alt ialt er der til anlægsutgifter opført kr. 8 000 mot for indeværende aar kr. 15 000.

Forinden nye anlægsarbeider paabegyndes vil styret i hvert tilfælde drøfte berettigelse og nøvendigheten herav.

Driftsutgifter.

1. Administration.

For indeværende aar er opført kr. 10 000 og medgik forrige aar kr. 9 271,82. Iaar vil beløpet bli noget mindre, hvorfor opføres kr. 8 000. I beløpet indgaar torvmesterens grundløn, som er kr. 5 000 aarlig, hvortil kommer eventuel dyrtidstillæg. Dertil kommer løn til en kontordame i sommermaanederne kr. 500 og forøvrig utgifter til kontorutgifter, annoncer og ikke mindst assurancepræmier.

2. Elevernes kosthold, undervisning, studiereiser og øvrige utgifter.

Hertil medgik forrige aar kr. 7 436,02 og er for jaar opført kr. 5 000, sôm ogsaa paaregnes for næste aar. I beløpet indgaar foruten kostutgifter, løn til kokke, undervisning iberegnet honorar til de lærere, som ikke er myrselskapets tjenestemænd, studiereiser til besøk ved andre torvfabrikker og andre utgifter.

3. Forsøksdrift for fremstilling av billig brændtorv.

Som nævnt i beretningen om indeværende aars drift, er der paabegyndt forsøk med fremstilling af billig brændtorv med dertil anskaffede maskiner og aparater. Disse forsøk agtes fortsat næste aar, men hvor stort beløp der tiltrænges hertil blir avhængige af forskjellige faktorer, saaat det er umulig paa forhaand at fastsætte hvormeget brændtorv der vil bli producert, saaværelig utgifterne til samme. Det opførte beløp kr. 8 000 kan derfor bli større eller mindre efter omstændigheterne. Indeværende aar er der som i beretningen anført, hovedsakelig kun benyttet elever som arbeidere, hvorfor forsøksdriften er blit forholdsvis billig, men man vet ikke om der til næste aar blir saa mange elever, hvorfor man til forsøksdriften kan bli nødt til at benytte leiet mandskap. For indeværende aar var der til brændtorvdriften opført kr. 20 000. I de nu opførte kr. 8 000 indgaar ogsaa torvens tørkning, indbjergning og transport. Skulle omstændigheterne bevirke at der blir producert mer end hvad er lagt til grund for disse bereg-

ninger, saat der trænges et større beløp, blir dette nærmest et spørsmaal om mer driftskapital, som opveies av økede indtægter.

4. Torvstrødrift.

Forrige aar gik med til direkte driftsutgifter kr 28 813,66 og for iaar var opført kr 30 000. Da arbeidsløningerne nu er mindre og driften i det hele tat kan foregaa mer rationelt efterhvert som myren har sat sig og anlægget er kommet i bedre skik, paaregnes for næste aar at driftsutgifterne blir kr. 18 000. Da torvstrødriften i høi grad er avhængig af veirforholde og andre uberegnelige faktorer er det ogsaa for denne paa forhaand vanskelig at bestemme produktionens størrelse og driftsutgifterne for samme. Skulle produktionen bli større end hvad som er lagt til grund for disse beregninger saat der trænges et større beløp, blir ogsaa det nærmest et spørsmål om mer driftskapital, som opveies av økede indtægter.

5. Jordbruk og hestehold.

Beløpet er uforandret som før, uagtet der iaar hittil ikke paa langt nær har medgaat saa meget. Man faar nu en forholdsvis stor avling høi paa de opdyrkede arealer, og dette kommer hesteholdet til gode.

6. Avgifter av myren og fastmarken.

Beløpet er uforandret som før og avgiften er helt avhængig af produktionens størrelse. Forrige aar medgik kr. 2 106 og opføres kr. 2 000 som tidligere.

7. Renter og amortisation av torvlaan.

Til renter av torvlaanene medgik forrige aar kr. 3 917,97, men hvor stort beløpet blir iaar har man endnu ikke oversigt over. For næste aar opføres kr. 4 000. De øvrige kr. 10 000 er paaregnet som amortisation af de gamle torvlaan fra aarene 1918 og 1919, hvorom henvises i andragendet om statsbidrag

8. Andre uforutsete utgifter.

Dette gjælder væsentlig eventuelle vedlikeholdsutgifter for elevbarakken og de øvrige bygninger likesom ogsaa for driftsmaskinerne, for brændtorvanlægget og torvstrøanlægget, hvorom man paa forhaand ikke kan forutsætte noget bestemt. Beløpet er avrundet og anslaat til kr. 2 500. De samlede driftsutgifter var for indeværende aar paaregnet at bli kr. 90 000, mens der for næste aar er opført kr. 59 000.

For at erholde driftskapital maa der muligens optages et laan, som tilbagebetales, naar torven blir solgt. Hvorvidt dette skulle bli paakrævet kan først avgjøres af styret til foraaret, kort før torvdriften skal paabegyndes og vil bli avhængig af, hvor store midler myrselskapet da har til disposition. Dette vil igjen bero paa, om det i løpet av vinteren kan lykkes at realisere de nuværende beholdninger af brændtorv og torvstrø.